

Hou ook rekening met de relatiedruk!

Dinsdagavond 3 april jl. In de auto luister ik naar Radio 1, 'Standpunt Café'. Onderwerp is het verlenen van de missie in Uruzgan ná 1 augustus 2008. Aan het woord is Bram Stemerding, in 1977 minister van Defensie.

Hij vindt het belachelijk dat – en nu citeer ik vrij – we een krijgsmacht hebben van 70.000 mensen, die 7 miljard euro per jaar kost en niet in staat zou zijn om 1.500 tot 2.000 militairen "op te hoesten" in Afghanistan. Einde bericht.

In dit opzicht lijkt Stemerding in eerste instantie gelijk te hebben. Stuur de regering militairen naar Uruzgan, dan moeten die hun taak naar behoren kunnen uitvoeren. Vele verschillende taakstellingen worden uitgevoerd door een taakgroep die elke vier maanden uit- en inrotereert. Dat betekent dus een behoorlijke druk op het uit te zenden personeel. Opereren, uitzenden, rehabilitatie. Het gangbare patroon.

Als we kijken naar de uitzenddruk betekent dit dat gedurende vier maanden zo'n 1.800 militairen te veld opereren. Dit is krijgsmachtbreed (combined dus). Om twee jaar Task Force Uruzgan (TFU) te kunnen vullen zijn dus pak 'em beet 11.000 militairen nodig. Laten we op deze uitkomst de gebruikelijke teeth-to-tail-ratio los – het getal dat aangeeft hoeveel ondersteunend personeel er nodig is om één vechtsoldaat tegen de Opposing Militant Forces (OMF) te laten knokken – dan komen we in een moderne, niet tankzwarte krijgsmacht tot een verhoudingsgetal van 3 staat tot 1. Drie militairen van gevechts(verzorgings)steuneenheden (administratief, dienstverlenend en staven) die het werk van één manoeuvre-militair in meer of mindere mate mogelijk maken.

Bijna een jaar geleden, op 26 juli 2006, gaf journalist Rohan Minogue in het artikel 'Mixed feelings at home as Dutch take on Afghan mission' een ander getal: "Terwijl het Ministerie van Defensie meedeelt dat de 'teeth-to-tail' ratio 'classified' is en dat

dit in elk geval "verouderde terminologie" is, denkt De Haas dat zowat 50% gevechtseenheden zou kunnen zijn." Eén op één dus. 'Classified information' of niet, ik twijfel er niet aan. De bron is immers dr. Marcel de Haas, luitenant-kolonel, die als Senior Fellow is verbonden aan het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael. Zogezegd, een autoriteit.

Of de politiek nu wederopbouw wil plegen of, indien nodig, in Uruzgan het gevecht aangaat; onder de gegeven omstandigheden mag je een andere inzet van de krijgsmacht verwachten. Een inzet volgens het credo "Every soldier a rifleman" van de Commandant Landstrijdkrachten. Op deze manier kunnen alle eenheden waar voor hun geld leveren, niet alleen Special Forces en infanteristen.

Mocht de politiek beslissen dat we ná 1 augustus 2008 'Uruzgan' zullen voortzetten, dan trekt dit ongetwijfeld een wissel op de uitzenddruk: een druk op het militaire aandeel van 70.000 medewerkers van de krijgsmacht. Gezien de omvang van het Defensie-apparaat zou Onze Minister in staat moeten zijn om die 1.500 à 2.000 militairen "op te hoesten".

Dat is echter maar één kant van de medaille; de relatiedruk is zwaarwegender. Kijk naar het aantal kapotte relaties bij frequent uitgezonden Defensiepersoneel. Hoezeer we uitzendingen ook de normaalste zaak van de wereld vinden, de relatie van de militair (partner, kinderen, vrienden, familie, sportclub e.v.a.) ziet dat anders. Voor hen hoeven die uitzendingen niet in een ongekend tempo achter elkaar plaats te vinden. Voor hen mag manlief best een missie overslaan. Hoe vaker we gaan, des te groter die relatiedruk. Dat is het enige waar Stemerding en zijn opvolgers meer rekening mee zouden mogen houden.

Marcel van Hemert, onderofficier bij het Regiment Geneeskundige Troepen van het Dienstvak Logistiek, schrijft deze column op persoonlijke titel.